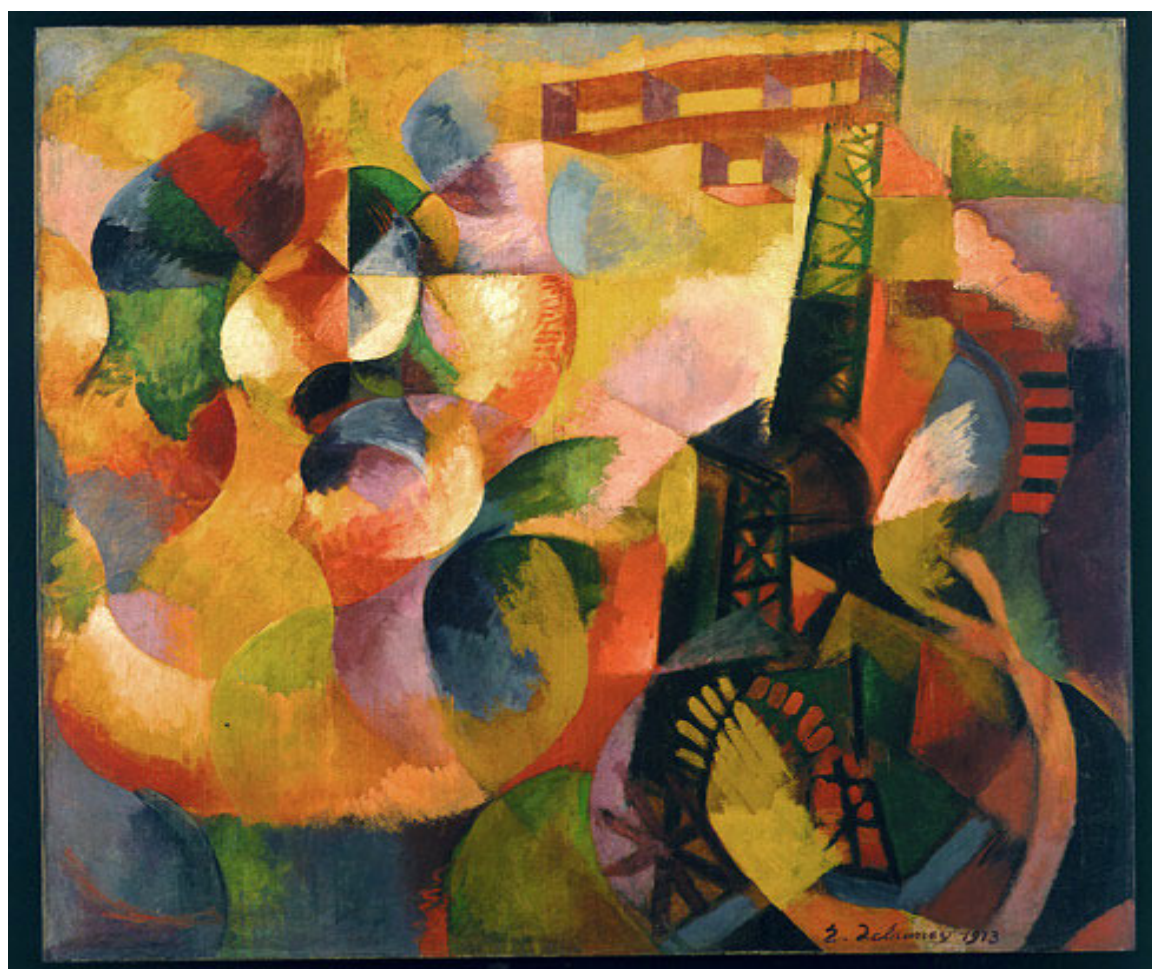

Έργο: Ένταξη παιδιών παλιννοστούντων και αλλοδαπών στο σχολείο - για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (Γυμνάσιο)

Επιμορφωτικό Σεμινάριο

Κοινωνικές σχέσεις σε πολυπολιτισμικές τάξεις: ψυχοπαιδαγωγική προσέγγιση

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ

Σεμινάριο I: 25, 28 Απριλίου και 2 Μαΐου 2007

Σεμινάριο II: 16 και 23 Μαΐου 2007

Θεσσαλονίκη
Ξενοδοχείο Capsis

Εφηβεία, χαρακτηριστικά γνωρίσματα και εφηβική παραβατικότητα

Μάρθα Κέλη,
Κλινική Ψυχολόγος,
marthakelpi@yahoo.com

Στο πρώτο μέρος της εισήγησης παρουσιάζεται η έννοια της εφηβείας και τα χαρακτηριστικά της γνωρίσματα. Η γνωστική, ψυχοκοινωνική και ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη των εφήβων καθώς και η σχέση του εφήβου με τους συνομηλίκους του, τους (άλλους) ενήλικες και την κοινωνική πραγματικότητα συνιστούν κάποια από τα θέματα που παρατίθενται προς συζήτηση.

Στο δεύτερο μέρος της εισήγησης παρουσιάζονται αντίστοιχα η έννοια και οι μορφές της εφηβικής παραβατικότητας ή/ και παραπτωματικότητας, στατιστικά δεδομένα και αιτιολογικές προσεγγίσεις προς ανάλυση και συζήτηση.

Ενδεικτική βιβλιογραφία:

- Γιαννοπούλου, Ι. Γ., & Τσομπάνογλου, Γ. Ο. (2005). Νεανική παραβατικότητα στην Ελλάδα, *Εγκέφαλος*, 42, 67-75.
- Κουρέλα, Ο. (2005). Παραπτωματικότητα-παραβατικότητα στην εφηβεία. Αιτιολογική προσέγγιση. *Κοινωνία & Υγεία*, 4, 17-21.
- Μανωλόπουλος, Σ. (1987). Η ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη του εφήβου. Στο: Γ. Τσιάντης & Σ. Μανωλόπουλος (Εκδ.) *Σύγχρονα Θέματα Παιδοψυχιατρικής, Πρώτος Τόμος, Πρώτο Μέρος, Ανάπτυξη*. Εκδόσεις Καστανιώτη, 43-73.
- Παπαγεωργίου, Β. Α. (2003). Εφηβική παραπτωματικότητα και λειτουργικότητα της οικογένειας. *Τετράδια Ψυχιατρικής*, 82, 57-63.
- Παπαγεωργίου, Β. Α. (2005). *Ψυχιατρική παιδιών και εφήβων*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Τσαρουχά, Α., & Παπαγεωργίου, Β. Α. (2001). Παραβατική συμπεριφορά των εφήβων: αιτιολογικές προσεγγίσεις. *Τετράδια Ψυχιατρικής*, 76, 70-81.

Η κοινωνική θέση και οι σχέσεις παιδιών με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες

Κωνσταντίνος Μπίκος,
Αναπληρωτής Καθηγητής Α.Π.Θ.,
bikos@edlit.auth.gr

Επισημαίνεται η δομή και λειτουργία της σχολικής τάξης ως μίας ομάδας συνομηλίκων και τονίζεται η βαρύτητα που έχουν οι κοινωνικές σχέσεις μεταξύ των συνομηλίκων για την κοινωνική, συναισθηματική και νοητική τους ανάπτυξη. Με αφορμή την παρουσία των παιδιών με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες θεματοποιείται το πρόβλημα ειδικότερα της θέσης και των σχέσεων παιδιών που χαρακτηρίζονται από πολιτισμικές ιδιαιτερότητες. Για την καλύτερη γνώση των σχέσεων στην τάξη προτείνεται η κοινωνιομετρική μέθοδος, με την οποία ο εκπαιδευτικός μπορεί να αποκομίσει αξιόπιστα και ενδιαφέροντα στοιχεία για την κοινωνική θέση και τις σχέσεις των μαθητών που τους χαρακτηρίζουν πολιτισμικές ιδιαιτερότητες. Αναλύεται η λειτουργία των φιλικών κλικών και παρατίθεται ο προβληματισμός σχετικά με τα αίτια και τις συνέπειες της κοινωνικής απομόνωσης συγκεκριμένων μαθητών. Τέλος προτείνονται εναλλακτικές δυνατότητες παιδαγωγικών χειρισμών για τη βελτίωση της συνοχής της ομάδας της τάξης και για την ατομική βοήθεια σε μαθητές που μειονεκτούν από άποψη κοινωνικών σχέσεων.

Κίνητρα μάθησης: ο ρόλος του εκπαιδευτικού στο σύγχρονο πολυπολιτισμικό σχολείο

Βασιλική Μπρουσκέλη,
Ψυχολόγος, Msc στην Εφαρμοσμένη Ψυχολογία,
PhD στην Αγωγή Υγείας,
vasoula@mac.com

Εργαστήριο με σύντομες θεωρητικές αναφορές στους εμπλεκόμενους όρους και βιωματικές ασκήσεις για την πρακτική εφαρμογή στη σχολική τάξη. Ειδικότερα οι όροι που θα αναλυθούν αναφέρονται στην ενεργοποίηση κινήτρων εμπλοκής στη ζωή της τάξης και στη μάθηση παιδιών με έλλειψη ή χαμηλά κίνητρα. Με αυτήν την ευκαιρία θεματοποιούνται και το άγχος αποτυχίας, όπως και η χαμηλή αυτοεκτίμηση.

Το ψυχολογικό κλίμα και η ομάδα της σχολικής τάξης

Ελένη Νημά,
Καθηγήτρια Ειδικής Παιδαγωγικής Ακαδημίας,
enima@epath.edu.gr

Ορισμός και αποσαφήνιση του όρου «ψυχολογικό κλίμα της τάξης» και συναφών όρων. Αναγκαιότητα μελέτης του θέματος στη σύγχρονη παιδαγωγική επιστήμη. Παράγοντες που διαμορφώνουν το κλίμα της τάξης. Ψυχολογικό κλίμα της τάξης και σχολικές επιδόσεις. Η σχολική τάξη ως ομάδα. Διαδικασία συγκρότησης της τάξης ως τυπικής και άτυπης ομάδας. Πώς βλέπει ο μαθητής την τάξη του: ως κοινό, ως πλαίσιο εργασίας, ως ομάδα εργασίας. Οι σκοποί στην τάξη, οι ρόλοι στην τάξη, οι αξίες της τάξης, η συνοχή της τάξης. Οι διαπροσωπικές σχέσεις στην τάξη και οι παράγοντες που τις διαμορφώνουν. Κοινωνιομετρία της σχολικής τάξης. Οι κοινωνιομετρικές θέσεις (αστέρες, περιθωριακοί, κλίκες). Αποδοχή από την ομάδα, παράγοντες αποδοχής από την ομάδα, αποδοχή και επιδόσεις, αποδοχή και άγχος, αποδοχή και κοινωνική συμπεριφορά. Ενέργειες του εκπαιδευτικού στο πλαίσιο της διδασκαλίας για δημιουργία θετικού ψυχολογικού κλίματος στην τάξη.

Πολιτισμική ετερότητα και κοινωνική αλληλεπίδραση στο σχολείο

Χρήστος Τσιρώνης,
Κοινωνικός ερευνητής,
tsironis@yahoo.com

Οι κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές εξελίξεις τις τελευταίες δεκαετίες επέφεραν σημαντικές αλλαγές στην ελληνική κοινωνία. Ο πολιτισμικός πλουραλισμός αποτελεί πλέον μια πραγματικότητα στην καθημερινή σχολική εμπειρία. Συνεπώς, η κατανόηση της πολιτισμικής ετερότητας και η ανάπτυξη των ικανοτήτων που επιτρέπουν σε εκπαιδευτικούς και μαθητές να οργανώσουν την κοινωνική αλληλεπίδραση στη σχολική τάξη με όρους συναίνεσης, συνεργασίας και αλληλοσεβασμού αποτελούν καίριες προκλήσεις για το σύγχρονο ελληνικό σχολείο.

Στο πλαίσιο της επιμορφωτικής αυτής ενότητας γίνεται προσπάθεια προσδιορισμού βασικών εννοιών, όπως πολιτισμική ετερότητα, πολιτισμικός πλουραλισμός και κοινωνική αλληλεπίδραση στο σχολείο υπό το φως των νέων εξελίξεων. Περιγράφονται ακόμη βασικά προβλήματα ενσωμάτωσης, πλήρους συμμετοχής και γόνιμης αλληλεπίδρασης σε πολυπολιτισμικό εκπαιδευτικό περιβάλλον. Προτείνονται τέλος αρχές συγκρότησης του εκπαιδευτικού έργου και μεθόδευσης της εκπαιδευτικής πράξης με σεβασμό στη διαφορετικότητα.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Appadurai, A., *Modernity at large*, Minneapolis, Univ. Of Minnesota Press, 1996
- Ball S., *Sociology in focus education*, London-New York 1986.
- Bennet, M., *Basic concepts of intercultural communication*, Yarmouthe, Intercultural Press, 1998
- Γκότοβος Α., *Εκπαίδευση και. Ετερότητα Ζητήματα Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής*, Αθήνα: Μεταίχμιο, 2002
- Giddens A. , *Modernity and Self-Identity. Self and Society in the Late Modern Age*, Cambridge: Polity Press 1991.
- Κάτσικας Χ. – Πολίτου Ε, *Εκτός τάξης το "διαφορετικό"*, Αθήνα: Gutenberg: 1999
- Samovar L. - Porter R (ed.), *Intercultural Communication. A Reader*, USA: Thomson & Wadsworth, 2003.
- Τσιρώνης Χ., *Κοινωνικός Αποκλεισμός και Εκπαίδευση στην Ύστερη Νεωτερικότητα*, Θεσσαλονίκη: Βάνιας, 2003.

Εργαστήριο διαπολιτισμικής επικοινωνίας: στόχοι και εφαρμογές

Χρήστος Τσιρώνης,
Κοινωνικός ερευνητής,
tsironis@yahoo.com

Επιδίωξη του εργαστηρίου αυτού είναι να συνδέσει σημαντικά θεωρητικά ζητήματα της διαπολιτισμικής επικοινωνίας σε σχολικές τάξεις πολιτισμικού πλουραλισμού με πρακτικές ανάγκες βαθύτερης κατανόησης της ετερότητας. Στοχεύει στην ανάπτυξη ικανοτήτων διαχείρισης των προκλήσεων της διαπολιτισμικής επικοινωνίας και την ανάδειξη εκπαιδευτικών μεθοδεύσεων που ευνοούν την ενσωμάτωση, τη συμμετοχή, τη συνεργασία, το σεβασμό όλων των μαθητών. Βασικοί άξονες του εργαστηρίου είναι η βαθύτερη κατανόηση της διαφορετικότητας και του ρόλου που αυτή – είτε ως στοιχείο της ταυτότητας είτε ως κοινωνική κατασκευή- διαδραματίζει, η ανάπτυξη της ενσυναίσθησης, οι στρατηγικές διαπολιτισμικής επικοινωνίας, και τέλος οι συνεργατικές πρακτικές και επιλογές για την επίλυση διαφορών σε περιβάλλον πολιτισμικού πλουραλισμού.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Blommaert, J., *How much culture is there in intercultural communication?*, in:
Blommaert, J. and Verschueren, J. (eds.), *The pragmatics of intercultural and international communication*, Amsterdam, Benjamins, 1995, pp. 13-31
- Council of Europe, *Compass. A Manual on Human Rights Education with Young People*, Council of Europe, May 2002
- Council of Europe and European Commission, *T-KIT intercultural learning 4*, Strasbourg: Council of Europe publishing, 2000
- European Commission, *Equal Rights in Practice: Basic Views 2004*, Luxemburg: Official Publications of European Communities 2004.
- Hannerz, U., *Cultural Complexity*, N. Y., Columbia Univ.Press, 1992
- Kluckhohn, C., Strodtbeck, F., *Variations in Value Orientations*, Evanston, Row Peterson, 1961
- Jeffs T. - Smith M. (eds.), *Welfare and Youth Work Practice*, London 1988 (Macmillan).
- Urry J., *Sociology Beyond Societies: Mobilities for the Twenty- First Century*, London- N. York: Routledge, 2000.
- Weaver, G. R., “Understanding and coming with cross-cultural adjustment stress”, in: Paige, R. M. (ed.), *Education for the intercultural experience*, Yarmouth (ME), Intercultural Press, 1993